

NOTATKA

z posiedzenia Komisji Spraw Zagranicznych

Data posiedzenia: 14 października 2009 r.

Nr posiedzenia: 89

Posiedzeniu przewodniczył: senator Leon Kieres – przewodniczący komisji

- Porządek posiedzenia:**
1. Rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Umowy pomiędzy Rządami Królestwa Danii, Republiki Estońskiej, Republiki Finlandii, Republiki Federalnej Niemiec, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Rzeczypospolitej Polskiej, Federacji Rosyjskiej i Królestwa Szwecji dotyczącej przywilejów i immunitetów Komisji Ochrony Środowiska Morskiego Bałtyku, sporządzonej w Helsinkach dnia 2 lutego 1998 r. (*druki sejmowe nr 2257 i 2358, druk senacki 678*)
 2. Rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Protokołu Zmieniającego Konwencję wiedeńską z 1963 roku o odpowiedzialności cywilnej za szkodę jądrową, sporządzonego w Wiedniu dnia 12 września 1997 roku (*druki sejmowe nr 2258 i 2359, druk senacki 679*).

- W posiedzeniu uczestniczyli:
- senatorowie członkowie komisji: Grzegorz Czelej, Maciej Grubski, Paweł Klimowicz, Janusz Rachoń,
 - zaproszeni goście:
 - Ministerstwo Spraw Zagranicznych
 - z-ca dyrektora Departamentu Prawno-Traktatowego Andrzej Misztal
 - Ministerstwo Środowiska,
 - podsekretarz stanu, Główny Geolog Kraju Henryk Jacek Jezierski,
 - Główny Inspektor Ochrony Środowiska Andrzej Jagusiewicz,
 - z-ca prezesa Państwowej Agencji Atomistyki Maciej Jurkowski,
 - przedstawiciel Biura Legislacyjnego Michał Gil

Przebieg posiedzenia:

Ad. 1 Główny Inspektor Ochrony Środowiska Andrzej Jagusiewicz przedstawił ustawę. Jej celem jest wyrażenie przez Parlament zgody na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikacji Umowy pomiędzy Rządami Królestwa Danii, Republiki Estońskiej, Republiki Finlandii, Republiki Federalnej Niemiec, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Rzeczypospolitej Polskiej, Federacji Rosyjskiej i Królestwa Szwecji dotyczącej przywilejów i immunitetów Komisji Ochrony Środowiska Morskiego Bałtyku, sporządzonej w Helsinkach dnia 2 lutego 1998 r.

Na mocy umowy Komisja Ochrony Środowiska Morskiego Bałtyku uzyska osobowość prawną. Zostanie jej zagwarantowany immunitet jurysdykcyjny oraz nietykalność archiwów.

Komisji będzie przysługiwało zwolnienie lub zwrot podatków bezpośrednich i pośrednich oraz opłat. Funkcjonariusze Komisji oraz przedstawiciele stron Konwencji Helsińskiej otrzymają przywileje i immunitety konieczne dla niezależnego wypełniania przez nich ich funkcji. Są to więc immunitety od aresztowania i zatrzymania, immunitet jurysdykcyjny oraz nietykalność

dokumentów. Przywileje funkcjonariuszy Komisji obejmują także nietykalność bagażu osobistego oraz ułatwienia walutowe. Osoby te korzystają również ze zwolnienia od podatku dochodowego w zakresie wynagrodzeń wypłacanych przez Komisję. Komisja Ochrony Środowiska Morskiego Bałtyku działa na podstawie Konwencji o ochronie środowiska morskiego obszaru Morza Bałtyckiego, sporządzonej w Helsinkach dnia 9 kwietnia 1992 r. (Dz. U. z 2000 r. Nr 28, poz. 346), która została ratyfikowana przez Polskę w dniu 8 października 1999 r. i stanowi element prawa międzynarodowego od dnia 17 stycznia 2000 r.

Przedstawiciel Biura Legislacyjnego nie miał uwag o charakterze legislacyjnym.

W dyskusji głos zabrali senatorowie: Leon Kieres i Janusz Rachoń.

Przewodniczący Komisji senator Leon Kieres zgłosił wniosek o przyjęcie ustawy bez poprawek.

Komisja jednogłośnie (5 głosami „za”) przyjęła przedstawiony wniosek.

Na sprawozdawcę komisji na posiedzenie Senatu wybrano senatora Janusza Rachonia.

Konkluzja: Komisja wnosi o przyjęcie ustawy bez poprawek.

Ad. 2 Podsekretarz stanu, Główny Geolog Kraju Henryk Jacek Jezierski przedstawił ustawę. Przypomniał, że Konwencja wiedeńska o odpowiedzialności cywilnej za szkodę jądrową, sporządzona w Wiedniu dnia 21 maja 1963 r. (Dz. U. z 1990 r. Nr 63, poz. 370), zrzesza dotychczas 35 państw – stron, a Rzeczpospolita Polska jest jej sygnatariuszem od roku 1990. Po katastrofie jądrowej w Czarnobylu, Międzynarodowa Agencja Energii Atomowej w Wiedniu (MAEA) podjęła prace nad aktem prawa międzynarodowego, który stanowiłby podstawę do dochodzenia należytego odszkodowania dla poszkodowanych wskutek awarii obiektu wykorzystującego energię jądrową w celach pokojowych (odszkodowania zapewniane przez obowiązujące Konwencje były niewspółmiernie niskie do zakresu szkód). Szczególnie istotną kwestią była ponadto wciąż nieuregulowana sprawa odpowiedzialności za szkodę o zasięgu transgranicznym. Efektem negocjacji prowadzonych przez MAEA jest będący przedmiotem niniejszej ustawy, Protokół Zmieniający Konwencję wiedeńską z 1963 roku o odpowiedzialności cywilnej za szkodę jądrową, sporządzony w Wiedniu dnia 12 września 1997 r.

W Protokole zaproponowano m.in.: rozszerzenie definicji szkody jądrowej podlegającej kompensacji o szkodę ekologiczną, podwyższenie do 300 mln. SDR – Specjalnych Praw Ciągnięcia (równowartość ok. 450 mln. USD), minimalnej granicy odpowiedzialności za szkodę, przedłużenie terminu przedawnienia roszczeń z tytułu szkód na osobie do 30 lat od daty wypadku jądrowego.

Protokół został otwarty do podpisu w trakcie 41. sesji Konferencji Generalnej MAEA wszedł w życie 4 października 2003 roku, po ratyfikowaniu go przez pięć państw-sygnatariuszy: Republikę Argentyńską, Republikę Białorusi, Republikę Łotewską, Królestwo Marokańskie i Rumunię.

Ratyfikacja Protokołu będzie wymagać nowelizacji art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe, stanowiącego dotychczas, że granicą odpowiedzialności osoby eksploatującej za szkodę jądrową jest równowartość 150 mln SDR. Ze względu na zawarty w protokole przepis przejściowy, zmiany w krajowym porządku prawnym dokonać należy do roku 2018.

W dyskusji wzięli udział senatorowie: Leon Kieres, Paweł Klimowicz, Grzegorz Czelej i Maciej Grubski. Poruszono kwestie dotyczące skutków katastrofy w Czarnobylu oraz gotowości Polski do reakcji na podobną katastrofę w przyszłości.

Przedstawiciel Biura Legislacyjnego nie miał uwag o charakterze legislacyjnym.

Przewodniczący Komisji senator Leon Kieres zgłosił wniosek o przyjęcie ustawy bez poprawek.

Komisja jednogłośnie (5 głosami „za”) przyjęła przedstawiony wniosek.

Na sprawozdawcę komisji na posiedzenie Senatu wybrano senatora Pawła Klimowicza.

Konkluzja: Komisja wnosi o przyjęcie ustawy bez poprawek.

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące działalność lobbingsową.